

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35795
Nom	Fonaments de direcció d'empreses
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1313 - Grau d'Administració i Direcció d'Empreses	Facultat d'Economia	1	Primer quadrimestre
1330 - Grau en Administració i Direcció d'Empreses (Ontinyent)	Facultat d'Economia	1	Primer quadrimestre
1921 - Programa Doble Titulació ADE-Dret	Dobles Títols Facultat de Dret - Facultat d'Economia	1	Primer quadrimestre
1926 - Doble Grado en Turismo y ADE	Facultat d'Economia	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1313 - Grau d'Administració i Direcció d'Empreses	1 - Empresa	Formació Bàsica
1330 - Grau en Administració i Direcció d'Empreses (Ontinyent)	1 - Empresa	Formació Bàsica
1921 - Programa Doble Titulació ADE-Dret	1 - Assignatures de formació bàsica de primer curs	Formació Bàsica
1926 - Doble Grado en Turismo y ADE	1 - Assignatures de formació bàsica de primer curs	Formació Bàsica

Coordinació

Nom	Departament
DOLZ DOLZ, CONSUELO	105 - Direcció d'Empreses 'Juan José Renau Piqueras'
OLMOS PEÑUELA, JULIA	105 - Direcció d'Empreses 'Juan José Renau Piqueras'
ROIG DOBON, SALVADOR	105 - Direcció d'Empreses 'Juan José Renau

RESUM

Fonaments de direcció d'empreses és una assignatura de formació bàsica que s'imparteix en el primer semestre del primer curs del grau en Administració i Direcció d'Empreses, i en els dobles graus d'aquesta titulació (Ade-Dret, Turisme-Ade). Està adscrita a l'Àrea d'Organització d'Empreses i consta d'un total de 6 crèdits ECTS.

Per respondre a les exigències del grau, es proposa un programa que aporte a l'estudiant els coneixements bàsics necessaris per entendre el funcionament de les empreses i iniciar-lo en la seua direcció, i alhora que l'habilite per cursar les assignatures obligatòries i optatives de cursos superiors.

Amb aquesta assignatura es pretén analitzar i comprendre la realitat empresarial, tenint en compte l'empresa des d'un enfocament ampli, que ens permeta concebre-la com una unitat tecnicoeconòmica, com una unitat sociopolítica i com una unitat de decisió. Així, la concepció de l'empresa com a unitat tecnicoeconòmica es vincula a l'enfocament que de l'empresa es té en assignatures relacionades amb àrees com l'anàlisi econòmica, la comptabilitat, les finances o els mètodes quantitius (matemàtiques i estadística). La concepció de la empresa com una unitat sociopolítica comporta la necessitat d'establir mecanismes que faciliten la coordinació i el consens entre els distints grups que hi conflueixen. La concepció de l'empresa com a unitat de decisió implica la necessitat de dirigir, planificar, organitzar i controlar les diferents persones que formen part de l'empresa i les activitats que cal realitzar per obtenir els objectius que s'hagen establert. Aquesta concepció és encara més present en les assignatures d'àrees com organització d'empreses i comercialització i investigació de mercats.

Fonaments de direcció d'empreses constitueix, doncs, la base de la majoria de les assignatures d'aquesta titulació, i per això els seus continguts són essencials per a la formació d'un graduat en Administració i Direcció d'Empreses.

El contingut de l'assignatura s'estructura en nou temes que comprenen dues parts, una sobre els fonaments de l'empresa (empresa i empresari, tipus d'empreses, empresa i entorn, presa de decisions i objectius empresarials, evolució i desenvolupament de l'empresa) i l'altra orientada al coneixement de les seues funcions principals (àrees funcionals i les seues relacions).

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No es requereixen coneixements previs de la matèria.

COMPETÈNCIES

1313 - Grau d'Administració i Direcció d'Empreses

- Capacitat d'organització i planificació.
- Comunicació oral i escrita en la llengua nativa.
- Habilitat per a analitzar i buscar informació provinent de fonts diverses.
- Capacitat per a la resolució de problemes.
- Capacitat de prendre decisions.
- Capacitat per a treballar en equip.
- Compromís amb l'ètica i la responsabilitat social.
- Capacitat per a contribuir positivament a la sensibilització envers temes mediambientals i socials, i a la superació de totes les formes de discriminació, essencial per al desenvolupament econòmic i la reducció de la pobresa.
- Conèixer les característiques i els fonaments generals de la direcció i organització d'empreses, i saber utilitzar els instruments i les eines disponibles per a analitzar i dissenyar polítiques i estratègies empresarials, prenent en consideració l'àmbit internacional dels negocis i sabent valorar els efectes d'aquestes estratègies sobre l'activitat i els resultats empresarials i sobre l'entorn socioeconòmic a curt i llarg termini.
- Comprendre l'impacte de les variables econòmiques, politicolegals, socioculturals, tecnològiques i mediambientals sobre l'activitat empresarial.
- Saber plantejar objectius i estratègies en els diferents nivells de l'organització, i valorar les implicacions i necessitats per a la seua consecució.
- Comprendre la raó de ser i el funcionament de les empreses, així com el seu caràcter sistèmic i els processos i implicacions vinculats al seu desenvolupament i creixement.

1330 - Grau en Administració i Direcció d'Empreses (Ontinyent)

- Capacitat d'organització i planificació.
- Comunicació oral i escrita en la llengua nativa.
- Habilitat per a analitzar i buscar informació provinent de fonts diverses.
- Capacitat per a la resolució de problemes.
- Capacitat de prendre decisions.
- Capacitat per a treballar en equip.
- Compromís amb l'ètica i la responsabilitat social.
- Capacitat per a contribuir positivament a la sensibilització envers temes mediambientals i socials, i a la superació de totes les formes de discriminació, essencial per al desenvolupament econòmic i la reducció de la pobresa.

- Conèixer les característiques i els fonaments generals de la direcció i organització d'empreses, i saber utilitzar els instruments i les eines disponibles per a analitzar i dissenyar polítiques i estratègies empresarials, prenent en consideració l'àmbit internacional dels negocis i sabent valorar els efectes d'aquestes estratègies sobre l'activitat i els resultats empresarials i sobre l'entorn socioeconòmic a curt i llarg termini.
- Comprendre l'impacte de les variables econòmiques, politicolegals, socioculturals, tecnològiques i mediambientals sobre l'activitat empresarial.
- Saber plantejar objectius i estratègies en els diferents nivells de l'organització, i valorar les implicacions i necessitats per a la seua consecució.
- Comprendre la raó de ser i el funcionament de les empreses, així com el seu caràcter sistèmic i els processos i implicacions vinculats al seu desenvolupament i creixement.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Els resultats que s'esperen de l'aprenentatge de l'assignatura *Fonaments de direcció d'empreses* són els següents:

Identificar les parts de l'organització i les seues respectives funcions.

Conèixer les relacions entre els subsistemes de l'empresa.

Distingir els diferents tipus de decisions que es prenen en les empreses i conèixer la problemàtica bàsica de cada tipus de decisió.

Establir objectius en distints nivells de l'organització (estratègics, tàctics i operatius) i conèixer-ne les implicacions per a l'empresa, així com el seu impacte en l'entorn socioeconòmic.

Saber quins són els processos i els elements bàsics de l'anàlisi estratègica.

Conèixer les implicacions i els processos de desenvolupament de les empreses.

Realitzar informes ben documentats sobre els factors de l'entorn que afecten les empreses.

Plantejar objectius clars, realitzables, específics i mesurables.

Tenir en compte l'impacte de l'actuació de l'empresa en l'entorn (responsabilitat social).

Utilitzar criteris d'equitat i respecte als drets humans en els plantejaments empresarials.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. L'EMPRESA I LA DIRECCIÓ D'EMPRESSES

- 1.1. L'empresa: concepte i elements
- 1.2. La direcció d'empreses
- 1.3. El sistema empresa
- 1.4. Tipus d'organitzacions

2. L'EMPRESARIAT, LA DIRECCIÓ I EL GOVERN DE L'EMPRESA

- 2.1. Concepte de propietat i direcció: persona empresària i persona directiva
- 2.2. La direcció: rols i nivells
- 2.3. L'equip directiu
- 2.4. El govern de l'empresa

3. L'ENTORN DE L'EMPRESA

- 3.1. Definició de l'entorn
- 3.2. Entorn general
- 3.3. Entorn competitiu
- 3.4. Tipus d'entorns
- 3.5. Introducció a la responsabilitat social de l'empresa

4. L'EVOLUCIÓ DE L'EMPRESA

- 4.1. Cicle de vida de l'empresa i la indústria
- 4.2. La creació d'empreses
- 4.3. Desenvolupament de l'empresa: direcció i modalitats

5. DIRECCIÓ D'OPERACIONS, QUALITAT I INNOVACIÓ

- 5.1. La funció de producció
- 5.2. La funció d'aprovisionament i logística
- 5.3. Més enllà de les operacions: Qualitat i innovació a l'empresa

6. DIRECCIÓ I GESTIÓ DE RECURSOS HUMANS

- 6.1. Captació: reclutament i selecció
- 6.2. La motivació
- 6.3. Capacitació
- 6.4. Funcions de suport

7. DIRECCIÓ COMERCIAL I FINANCERA

- 7.1. La funció comercial
- 7.2. La funció financera

8. LA FUNCIO DIRECTIVA

- 8.1. La planificació i el control
- 8.2. L'organització
- 8.3. Direcció i lideratge
- 8.4. El lideratge ètic i globalment responsable

9. FIXACIÓ D'OBJECTIUS I PRESA DE DECISIONS

- 9.1. Concepte d'objectiu
- 9.2. Disseny del sistema d'objectius: missió, objectius generals i objectius operatius
- 9.3. El procés de presa de decisions
- 9.4. Tipologia de les decisions
- 9.5. L'ètica en la presa de decisions i en la determinació d'objectius
- 9.6. Introducció a la Direcció Estratègica

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Pràctiques en aula	30,00	100
Elaboració de treballs en grup	35,00	0
Elaboració de treballs individuals	0,00	0
Estudi i treball autònom	0,00	0
Lectures de material complementari	0,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	15,00	0
Preparació de classes de teoria	20,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	20,00	0
Resolució de casos pràctics	0,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	0,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

En el procés d'ensenyament-aprenentatge de l'assignatura *Fonaments de direcció d'empreses* s'utilitzaran diferents mètodes docents. D'una banda, es continuarà fent ús de formes didàctiques expositives per al cas de les classes teòriques, encara que es faran servir també altres mètodes docents –formes didàctiques de participació– que busquen la implicació de l'alumne en el procés d'ensenyament-aprenentatge. Aquest segon tipus de mètodes afavoreixen la interacció, tant entre professor i estudiant, com entre els estudiants mateixos, i són adequats per al desenvolupament de les competències genèriques. La metodologia serà la següent:

Classes teòriques: Es combinaran mètodes de brainstorming amb lliçons magistrals per a introduir nous continguts. Amb el brainstorming es pretén que els estudiants relacionen els nous coneixements amb el coneixement anterior. Les lliçons magistrals permetran assolir i consolidar el nou coneixement. D'aquesta manera es pretén aportar una experiència d'aprenentatge actiu i un rol més participatiu de l'estudiant, permetent el desenvolupament de la habilitat de aprenentatge autònom.

Per a cada tema, el professor facilitarà als estudiants (a través de moodle) una guia del tema i les referències útils per a l'estudi individual i la preparació dels materials propis. Es pretén amb este mètode que els estudiants desenvolupen les competències genèriques següents: habilitat de pensament crític, habilitat de recerca i anàlisi d'informació, habilitat de auto-aprenentatge i habilitat d'ús de noves tecnologies de la informació.

Classes pràctiques: permeten posar en pràctica els coneixements adquirits en les classes teòriques i fer paleses la capacitat de treballar en grup i les habilitats de comunicació interpersonal. Així mateix, es pretén que aquestes sessions contribuïsquen a millorar la capacitat d'organització i planificació del treball de l'estudiant. Normalment, en el desenvolupament de les classes pràctiques s'utilitzarà com a mètode fonamental el mètode del cas, amb resolució en primer lloc individual i posteriorment per grups. També es faran servir altres formes docents, com l'anàlisi i discussió de lectures a classe o el *rol-playing*. A més, s'usarà el vídeo per a la presentació d'algunes pràctiques.

Amb l'objectiu de desenvolupar algunes de les competències genèriques i específiques establertes anteriorment, s'haurà d'elaborar un treball monogràfic en equip consistent a analitzar en una empresa real diferents conceptes estudiats en l'assignatura. D'aquesta manera, els estudiants analitzaran i sintetitzaran informació procedent de distintes fonts –entrevistes, anàlisis de bases de dades, articles de premsa, observació directa, llibres, etc.–, i treballaran la comunicació escrita –mitjançant la presentació d'un informe escrit– i la comunicació oral –per mitjà de l'exposició oral del treball amb utilització de diferents mètodes i suports expositius. Així mateix, la capacitat de treball cooperatiu en equip serà rellevant per a un bon desenvolupament del projecte. Per això, es prestarà especial atenció a diferents aspectes de procediment: fitxes d'elecció d'empresa, de repartiment de responsabilitats, cronograma de grup, diari de grup, memòries individuals, etc. Per acabar, l'execució d'aquest treball afavorirà l'aprenentatge autònom, l'aplicació del coneixement de caràcter teòric a situacions pràctiques i la necessària presa de

decisions.

AVALUACIÓ

L'assignatura *Fonaments de direcció d'empreses* serà avaluada a partir de la consideració dels aspectes següents:

Prova de síntesi (60% de la nota final). La principal funció de les proves de síntesi (exàmens) és avaluar la consecució dels objectius formatius. Les proves escrites poden combinar tant proves de caràcter objectiu (test) com proves d'assaig restringit. En qualsevol cas, les qüestions es poden referir tant a continguts teòrics com teòric-pràctics. Preferentment, es formularan preguntes que exigisquen que l'estudiant relacione diversos conceptes de la matèria. L'examen es farà en la data oficial que la Facultat d'Economia habilite per realitzar-lo dins del calendari acadèmic del curs. Serà requisit necessari obtenir cinc punts sobre deu en la prova escrita per poder sumar l'avaluació contínua que es planteja a continuació.

Avaluació contínua (40% de la nota final). En aquesta part es valorarà l'evolució de l'alumne en l'adquisició de les destreses o competències específiques, les competències genèriques i les habilitats socials que s'han proposat en aquest programa docent. El professor oferirà informació periòdica, tant individualment com en grup, dels avanços realitzats per l'alumne, així com dels punts que ha de millorar i la qualificació de les activitats realitzades fins al moment. El professor, al llarg del curs, sol·licitarà als alumnes el lliurament de casos pràctics per avaluar-los, que s'hauran de fer en grup. Així mateix, es valorarà la participació en les diferents activitats proposades pel professor, com ara l'anàlisi i discussió de lectures o de vídeos o, si fóra el cas, l'assistència a conferències o seminaris.

L'avaluació continua valora la participació dels estudiants a l'aula, així com els treballs desenvolupats individualment i en equip que requerisquen la cerca i/o anàlisi d'informació adicional (dins o fora de l'aula), siga per a la resolució de casos, exercicis, debats, etc. es consideraran activitats formatives no recuperables, en tant que tracten de desenvolupar i avaluar les competències de anàlisi d'informació en equip, contraposició de perspectives i enfocaments, argumentació d'idees, i comunicació oral i escrita.

En compliment de l'article 6.9. del reglament d'avaluació i qualificació de la UV, les classes pràctiques son d'assistència obligatoria. Es considerarà que l'estudiant ha complit amb l'assistència si ha assistit a un mínim del 80% de les hores d'aquestes sessions i si ha justificat adequadament la impossibilitat d'assistir a les sessions restants per causa de força major.

La qualificació final de l'estudiant serà la resultant de la suma ponderada de les notes obtingudes en l'examen de síntesi i en l'avaluació contínua, sempre que s'haja superat aquest examen. Si no es supera l'examen de síntesi, es computarà exclusivament la nota obtinguda a l'examen, i per tant la nota màxima serà de 2,9 punts.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Iborra, M.; Dasí, A.; Dolz, C.; Ferrer, C. (2014). Fundamentos de dirección de empresas. Conceptos y habilidades directivas. Paraninfo
- Boddy, David. (2012) Essentials of Management. A concise introduction. Pearson
- Lloria, M.B. y Mohedano-Suanes, A. (2017): Introducción a la dirección de empresas. Casos prácticos. Ed. Pearson. Madrid

Complementàries

- Los profesores podrán recomendar referencias complementarias durante el curso. El professors podran recomanar referències complementàries durant el curs.
Professors can recommend other references during the course

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

DOBLE GRADO TURISMO-ADE

1. Contenidos

Se mantienen todos los contenidos inicialmente programados en la guía docente para las sesiones teóricas.

2. Volumen de trabajo y planificación temporal de la docencia

Se mantiene el volumen de trabajo que contenía la guía docente original. Las sesiones de teoría y de prácticas, se programarán en las mismas fechas y horas.

Las clases de teoría y práctica durante la docencia no presencial alternarán diferentes metodologías (desarrolladas en el punto 3), pero en todo caso, se estima un volumen de trabajo para el estudiantado equivalente al establecido inicialmente.

3. Metodología docente

Docencia no presencial en las sesiones de teoría: se hará uso de diversos materiales docentes, todos disponibles a través del aula virtual: diapositivas básicas, extractos de libros, lecturas, transparencias locutadas, espacios de debate mediante el foro del aula virtual para la resolución de dudas/aclaraciones y generación de cuestionarios de autoevaluación del tema para verificar la comprensión de los contenidos.

Docencia no presencial en las sesiones de práctica: propuesta de actividades (ejemplos, casos de estudio) por aula virtual, desarrollo de un proyecto por grupos (actividad global), generación de un espacio de debate mediante el foro del aula virtual para las dudas/aclaración de la actividad global y videoconferencia síncrona BBC para la corrección de las prácticas y la defensa de la actividad global.

Tutoría no presencial: se realizará mediante correo electrónico, videoconferencia síncrona y/o debates en el foro (se han desarrollado espacios diferenciados en los foros para cada tema de la asignatura, así como para la actividad global).

4. Evaluación

Con el fin de incrementar el peso de la evaluación continua, se invierten las ponderaciones en relación a la evaluación inicialmente prevista. Por ello, el nuevo sistema de evaluación tendrá los siguientes pesos: 60% la evaluación continua y 40% la prueba de síntesis. Se mantiene la restricción de que es imprescindible aprobar la prueba de síntesis para poder sumar la nota de la evaluación continua.

La evaluación continua (60%) tendrá en cuenta las prácticas individuales y grupales realizadas por el estudiantado durante la docencia presencial y no presencial. Esta evaluación puede tener en cuenta la asistencia y/o la participación activa.

La prueba de síntesis (40%) se realizará por medio del aula virtual en la fecha y hora de la convocatoria oficial. Podrá contener pruebas objetivas (tipo test) y/o preguntas escritas abiertas de carácter teórico-prácticas (de ensayo restringido).

Si un/a estudiante no dispone de los medios para establecer la conexión necesaria para acceder al aula virtual, deberá contactar con el profesorado por correo electrónico en el momento de publicación de este anexo a la guía docente.

5. Bibliografía

A excepción de libro de Boddy (2012), el resto de la bibliografía recomendada se mantiene por ser accesible electrónicamente por los estudiantes, o bien a través de la biblioteca de la UV o bien con códigos personales proporcionados por la Editorial.